

מתן מענה מותאם למחוננים ומצטיינים בכיתה ההטרוגנית

האתגר: מתן מענה לצרכים הייחודיים של תלמידים מחוננים ומצטיינים בכיתה הרגילה.

כיצד? היכרות מעמיקה עם המאפיינים הייחודיים כולל מתן מענים פדגוגיים וחיברתיים מותאמי צרכים.

רמת פרט

שאלון לזיהוי חוזקות
שאלון היכרות

היכרות עם עולמו
הפנימי של המחונן
והמצטיין

מענים:

אתגרים:

1. איתור צרכי המחונן ומתן מענים מותאמים לצרכיו- אגרת מס' 6 לרכז - עמ' 9
קישורים לסרטונים:
סרטון 1
סרטון 2

2. קשר עם מרכז המחוננים למתן סיוע בהתאם לצרכים
3. אסטרטגיות מותאמות

1. תכנון חליפה אישית תוך התבססות על תהליכי חקר ופעילויות חקרניות לצד אסטרטגיות חשיבה מסדר גבוה
2. תכנון חליפה אישית

- קשר עם הורים
הדגשת המענים וחשיבותם לתלמידים מחוננים ומצטיינים

רמת כיתה

מיפוי רמזור

איתור וזיהוי
תלמידים מחוננים
ומצטיינים

מענים:

אתגרים:

1. התאמת ההוראה לתלמידים מחוננים ברוח העיצוב האוניברסלי ללמידה
2. יצירת מגוון פעילויות הנותנות מענה לצרכים הפדגוגיים הייחודיים של קבוצה זו
3. שימוש בפרקטיקות מגוונות להוראה איכותית הנותנות מענה לצרכים הפדגוגיים, הרגשיים והחברתיים של התלמידים תוך דגש על טיפוח מיומנויות ואסטרטגיות חשיבה מסדר גבוה
4. הקצאת שעות פרטניות העוסקות בתהליכי חקר (רב גילאי ודו גילאי)
5. שימוש בתכנים שפותחו/ מתאימים במיוחד עבור מחוננים ומצטיינים כגון: חוברות המלצה במתמטיקה, נקודות חן ומחוננים בלילה
6. מודל מייקר- אגרת מס' 6 לרכז- עמ' 20
7. מחנן להעמקה באופן תכנון שיעור כך שיותאם לצרכי תלמידים מצטיינים ומחוננים
8. גיוון בדרכי הערכה- עלון ההכלה מס' 15 עמ' 7-9

עיצוב ויצירת
סביבות למידה
כיתתיות מותאמות

רמת בית ספר

מיפוי אוכלוסיות ייחודיות

איתור וזיהוי
תלמידים מחוננים
ומצטיינים

מענים:

אתגרים:

1. מאפיינים קוגניטיביים, רגשיים וחברתיים של מחוננים ומצטיינים
2. פיתוח מקצועי של הצוות בהוראה מחוננים ומחוננים

1. קשר בין 2 מעגלי השייכות של התלמיד המחונן (בית הספר ומרכז המחוננים (יום העשרה) באמצעות רכזי ההשתלבות) למען רווחתו של התלמיד המחונן
2. תכנון אירועים ובניית מערכת שעות כיתתית תוך התחשבות בתלמיד המחונן (אלו תחומי דעת נלמדו ביום בו המחונן נעדר, להשתדל לא לקבוע יציאות חוץ בית ספריות ביום יציאת המחוננים למרכז, לציין בתעודה שהתלמיד לומד במרכז מחוננים)
3. חיבור התלמיד לכל העשייה שנעשתה ביום בו למד במרכז המחוננים, לרבות מדיניות לגבי שיעורי הבית הניתנים ביום זה ועדכון התלמיד.
4. שיתוף המורים והתלמידים בכיתה (ע"י התלמיד המחונן) בתכנים אשר נלמדו במרכז המחוננים
5. מענה לתלמידים מחוננים ומצטיינים בשלוש זירות: הטרוגני, הומוגני ואישי

1. חלוקה מושכלת של משאבי בית הספר
2. מתן מענה באמצעות תכניות בית ספריות (תכניות למצטיינים, שעות פרטניות)

תלמידים
מצטיינים ומחוננים
זקוקים לאתגרים
לימודיים וחברתיים
במסגרת הבית
ספרית

"סביבה מטפחת היא סביבה המאפשרת תנאים לנביטה והמקורה את הלונות והאופן הרדוקטיבי ומאפשרת ויסות והסתגלות דווקא ע"י מתן ביטוי והכרה בליכיות" (המחנן במעגלי השייכות, קשטכר, 2011)

נשמח להרחבות ודיוקים,

גלי אלדר- מפקחת כוללת ומתכללת הכלה והשתלבות Eldar.gali@gmail.com

מתן מענה מותאם לתלמידים מאתגרים לימודית בכיתה ההטרוגנית

האתגר: מתן מענה לצרכים הייחודיים של תלמידים מאתגרים לימודית בכיתה הרגילה.

כיצד? היכרות מעמיקה עם המאפיינים הייחודיים כולל מתן מענים פדגוגיים וחיברתיים מותאמי צרכים.

רמת פרט

שאלון לזיהוי חוזקות
שאלון היכרות

היכרות מעמיקה עם התלמיד ומציאת מוקדי החוזק

מענים:

מבוגר משמעותי

אתגרים:

יצירת קשר אישי מבוסס אמון

באחריות המחנכת- בניית תכנית עבודה בהתאם לתוצאות המיפוי. התכנית תכלול: מטרות, יעדים, דרכי עבודה ומדדי הצלחה ותשתף את כל צוות ההוראה בכיתה
הגדרת יעדים אישיים
כתיבת תכנית התערבות ותמיכה- קישור
הוראה מותאמת
עקרונות להוראה מותאמת

תפירת חליפה אישית ע"פ צרכי התלמידים לפי משאבי המערכת ובתאום עם התלמיד והוריו.

מעקב ובקרה אחרי התכנית

אסטרטגית הוראה מותאמת למתן מענה לתלמידים מאתגרים לימודית

1. התאמת סביבת הלמידה למאפייני התלמיד
2. מציאת מרחבים שונים ללמידה הן בתוך הכיתה והן מחוצה לה

עיצוב ויצירת סביבות למידה פרטניות מותאמות

1. קשר רציף עם הורים תוך מתן תמיכה בית ספרית בבית ובבית הספר
2. מפגשים אישיים/רב מקצועיים
3. גיוס ההורים באמצעות היכרות מעמיקה עם עולמו של הילד, על חוזקותיו מעבר לשעות הלימודים, היכרות מעמיקה עם ההורים ועולם הערכים שלהם

קשר עם הורים

רמת כיתה

מיפוי רמזור

איתור וזיהוי תלמידים מאתגרים לימודית

מענים:

1. התאמת ההוראה לתלמידים מאתגרים לימודית ברוח העיצוב האוניברסלי ללמידה
2. מחנך לבניית שיעור מיטבי
3. יצירת מגוון פעילויות הנותנות מענה לצרכים הפדגוגיים הייחודיים של קבוצה זו
4. הקצאת שעות פרטניות לצמצום פערים לימודיים
5. גיוון בדרכי הוראה (פרקטיקה)
6. גיוון בדרכי הערכה- עלון ההכלה מס' 15 עמ' 7-9

אתגרים:

מתן מענה לצרכים הייחודיים של תלמידים מאתגרים לימודית

1. הדרכות אישיות/כיתתיות על ידי רכזת הכלה והשתלבות/מדריכת הכלה והשתלבות
2. למידת עמיתים
3. השתלמויות ייעודיות
4. הוראה ב-co

ארגון הידע הבית ספרי באמצעות מומחים (מדריכה, מליאות חדר מורים, יועצת, השתלמויות)

1. סביבות למידה כיתתיות וחץ כיתתיות ומקוונות המזמנות מתן מענה לחסמי למידה והוראה מותאמת
2. עיצוב סביבה לימודית- עלון הכלה מס' 13 בנושא עיצוב סביבה לימודית

עיצוב ויצירת סביבות למידה כיתתיות מותאמות

רמת בית ספר

מיפוי אוכלוסיות ייחודיות

איתור וזיהוי תלמידים מאתגרים לימודית

מענים:

1. בניית תכנית בהלימה לחזון ולתרבות ביה"ס ולמשאביו
2. יצירת סדיריות הבאות לידי ביטוי בהתאמות ובהנגשות ברמה הבית ספרית
3. מיפוי ואיגום משאבי בית הספר

אתגרים:

גיבוש מדיניות בית ספרית

1. משאב אנושי - יועצת, מדריכת ביה"ס, מחנכת, מורת שילוב, סייעת, הורים
2. משאב תוכנית/כלכלי - תל"ן, קרב
3. תכניות מיוחדות, תקציבים שונים
4. מחנך לאיתור משאבים

גיוס שותפים לתהליך

1. מינוי צוות מקצועי התומך במחנכת בעבודה עם תלמידים מאתגרים לימודית
2. יצירת שגרות וסדיריות עם הצוות התומך
3. ניטור ומעקב אחר התוכנית
4. התאמה לתקופות משתנות (קורונה)

יצירת סדיריות למתן מענה מתמשך לתלמידים מאתגרים לימודית

1. סדנאות חדר מורים להיכרות עם אוכלוסיית היעד
2. השתלמויות/ישיבות עם מדריכת הכלה והשתלבות/ מורת שילוב/ יועצת/ פסיכולוגית ביה"ס

הרחבת ההכרות עם מאפייני התלמידים

משרד החינוך
מחוז מרכז

מתן מענה מותאם לתלמידים מחוננים, מצטיינים ומאתגרים לימודית

רמת פרט

העמקת ההיכרות עם עולמו הפנימי של הילד ומציאת מוקדי החוזק שלו -
שאלון היכרות ושאלון לזיהוי חוזקות

מענים:

1. יצירת קשר אישי מבוסס אמון
2. מבוגר משמעותי

אתגרים:

טיפול קשר חם ומכיל בין מורים לתלמידים

היכרות והתמודדות עם הצרכים הרגשיים חברתיים והקוגניטיביים של התלמידים

1. מפגשי שיח מלב אל-לב
2. מפגשי צוות רב-מקצועי

1. תכנון חליפה אישית תוך התבססות על תהליכי חקר ופעילויות חקרניות לצד אסטרטגיות חשיבה מסדר גבוה
2. תכנון חליפה אישית
3. פורמט לבניית תכנית התערבות ותמיכה

1. אסטרטגיות מותאמות
2. הוראה חכמה למתן מענה לתלמידים מתקשים

1. מדיניות דלת פתוחה
2. שותפות ומעורבות הורים
3. מתן מענים מותאמים
4. הדגשת המענים הניתנים לתלמידים מחוננים ומצטיינים

נשמח להרחבות ודיוקים

גלי אלדר- מפקחת כוללת ומתכללת הכלה והשתלבות
Eldar.gali@gmail.com

רמת כיתה

העמקת ההיכרות עם האוכלוסיות שאותרו באמצעות מיפוי רמזור

מענים:

1. התאמת ההוראה ברוח העיצוב האוניברסלי ללמידה
2. שימוש בפרקטיקות מגוונות להוראה איכותית הנותנות מענה לצרכים הפדגוגיים, הרגשיים והחברתיים של התלמידים תוך דגש על טיפוח מיומנויות ואסטרטגיות חשיבה מסדר גבוה- קישור לעמוד "מחוננים ומצטיינים במרחב הפדגוגי"
3. גיוון בדרכי הוראה -קישור למגוון תכנים מחוץ להעמקה באופן תכנון שיעור כך שיותאם לצרכי תלמידים מצטיינים ומחוננים
4. גיוון בדרכי הערכה- עלון ההכלה מס' 15 עמ' 7-9

אתגרים:

מתן מענה לצרכים הייחודיים של התלמידים

ביסוס והטמעת סדירויות ע"י מנהלת הכיתה

1. הקצאת שעות פרטניות לצמצום פערים
2. הקצאת שעות פרטניות העוסקות בתהליכי חקר (רב גילאי ודו גילאי)
3. שימוש בתכנים שפותחו/ מתאימים במיוחד עבור מחוננים ומצטיינים כגון: חוברות המלצה במתמטיקה, נקודות חן ומחוננים בלילה

1. סביבות למידה כיתתיות, חוץ כיתתיות ומקוונות המזמנות חשיבה מסדר גבוה כגון: מרכזי למידה, משחקי חשיבה, תהליכי חקר ופעולות חקרניות
2. סביבות למידה המזמנות מענה לחסמי למידה והוראה מותאמת

טקסט בסגול: תלמידים מחוננים

טקסט בירוק: תלמידים מתקשים

רמת בית ספר

איתור וזיהוי אוכלוסיות ייחודיות בבית"ס-
מיפוי אוכלוסיות ייחודיות

מענים:

ארגון הידע הבית ספרי באמצעות מומחים (פיתוח מקצועי, מדריכה, חדר מורים לומד, יועצת, השתלמויות בית ספריות ועוד)

אתגרים:

העמקת ההיכרות עם המאפיינים הייחודיים של האוכלוסיות שאותרו

1. קשר בין 2 מעגלי השייכות של התלמיד המחונן (בית הספר ומרכז המחוננים (יום העשרה) באמצעות רכי' ההשתלבות) למען רווחתו של התלמיד המחונן (המחונן במעגלי השייכות, קשטכר, 2011)
2. תכנון אירועים ובניית מערכת שעות כיתתית תוך התחשבות בתלמיד המחונן
3. חיבור התלמיד לכל העשייה שנעשתה ביום בו למד במרכז המחוננים
4. שיתוף המורים והתלמידים בכיתה (ע"י התלמיד המחונן) בתכנים אשר נלמדו במרכז מחוננים.
5. מענה לתלמידים מחוננים ומצטיינים בשלוש זירות: הטרוגני, הומוגני ואישי
6. יצירת סדירויות למתן מענה מתמשך לתלמידים מאתגרים לימודית וקיום תהליכי מעקב ובקרה בצוות רב מקצועי

חלוקה מושכלת של משאבי בית הספר בהתאם לצרכי התלמידים (תכניות למצטיינים, שעות פרטניות, תקציב הכלה שקלי ועוד)

מיפוי ואיגום משאבי בית הספר

1. מדיניות דלת פתוחה
2. שותפות ומעורבות הורים
3. סדירויות למפגשי צוות חינוכי- הורים

קשר עם הורים